

CREȘTEREA ECONOMICĂ VERSUS GLOBALIZARE LA NIVEL NAȚIONAL ȘI MONDIAL

Alexandra PRISEAJNIUC

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: *La momentul actual, asistăm la un șir de fenomene economice, de talie mondială, care afectează toate economiile, la nivel național și la nivel mondial. Se vorbește în continuu de „răsturnarea” situației economice, în favoarea țărilor emergente, de schimbarea polilor comerțului mondial, de la vest spre est (din Statele Unite ale Americii spre China), de „valuri” repetate ale crizei, care urmează să afecteze negativ și profund economie mondială ș.a. În lumina celor expuse mai sus, procesul globalizării, în toate aspectele sale, devine unul de importanță secundă, cedând locul procesului de depășire a crizei, de redresare a economiei mondiale, de revenire pe calea unei creșteri economice sustenabile.*

Cuvinte cheie: *Globalizare, creștere economică, economie mondială, Produs Intern Brut, integrare economică, trend.*

Despre relația directă între creșterea economică și globalizare s-a discutat în numeroase rânduri, la fel ca și despre efectele pozitive și negative ale acestora; cert însă este un fapt, și anume acela că aceste două fenomene economice sunt inevitabile pentru societatea umană contemporană. Însă cum și în ce măsură se intercondiționează acestea și care sunt efectele generale pentru economia mondială (inclusiv cele naționale), acestea sunt subiecte care nu și-au găsit răspunsurile definitive în rândurile specialiștilor, cu toate că notoriu din acest punct de vedere este studiul d-lui Axel Dreher „Are influență globalizarea asupra creșterii economice?”. [1, pag.33]

În majoritatea studiilor de specialitate, globalizarea este analizată din perspectiva fluxurilor internaționale financiare și de capital, precum și din perspectiva “deschiderii” unei țări către aceste fluxuri, un accent deosebit fiind pus și pe importanța investițiilor străine directe, cu efect pozitiv în creșterea economică a țărilor dezvoltate, iar pentru cele slab-dezvoltate, efectul este negativ. Cu toate acestea, o mulțime de factori nu sunt incluși în studiile respective, factori precum integrarea economică, situația politică și cea socială ș.a., care nu trebuie analizate separat, fiind componente importante ale fenomenului complex de globalizare și care, poate într-o măsură mai mare sau mai mică, dar oricum influențează asupra intensității, mai puțin a cursului acestui fenomen. Ba mai mult chiar, numai analizați în ansamblu, se pot formula unele opinii cu privire la faptul dacă globalizarea influențează sau nu creșterea economică.

Autorul studiului dat, d-l Axel Dreher, în urma unei analize minuțioase a datelor din 123 de țări ale lumii, a ajuns la următoarea concluzie : “ /.../Contrar tuturor criticilor aduse, globalizarea într-adevăr stimulează creșterea economică. În medie, țările care participă în acest proces, obțin indicatori destul de ridicați ai creșterii economice. Acest fapt este valabil, în special, în cazul integrării economice și în condițiile liberalizării comerțului și a circuitului de capital (în special, pentru țările dezvoltate). La fel de evident este și faptul că schimbul de informație stimulează creșterea economică. Acuzația precum că sărăcia este datorată globalizării nu își mai are rostul. Din contra, țările cu cele mai mici ritmuri de creștere economică sunt aceleași cu cele mai joase indici ai globalizării (ex. Rwanda, Zimbabwe etc., care s-au izolat de restul lumii). Ele nu au instituții capabile să promoveze creșterea economică și să reducă sărăcia. /.../”

În studiul dat sunt aduse și estimări cantitative a influenței globalizării asupra creșterii economice, astfel se estimează că sporirea indicelui de globalizare cu o unitate, duce la creșterea Produsului Intern Brut cu 2-7%. Acest fapt este cel mai bine evidențiat de latura economică a globalizării, din mai multe motive (specializarea economică a țărilor, sporirea competitivității țărilor, creșterea investițiilor, în unele cazuri, gestionarea capitalurilor străine generează flexibilitatea politicii monetare și/sau fiscale la nivel național ș.a.). Componentele politică și socială au influență nu atât de mare asupra globalizării, susține autorul studiului.

În ceea ce privește cazul Republicii Moldova, în contextul celor expuse mai sus și în baza datelor din tabelul 1, pot fi stabilite următoarele:

Globalizarea economică, cu unul din cele mai importante roluri nu doar în studiile, dar și în viața economică a statelor asupra cărora au fost efectuate studiile respective, în cazul Republicii Moldova nu ocupă locul central. Variațiile acestui indicator în perioada 2001-2004 (în sensul descreșterii) poate au diminuat intensitatea răspândirii globalizării la nivel național, dar sensul acesteia nu a fost schimbat, urmînd

un trend pozitiv. Situația economică dată a fost cauzată de climatul investițional favorabil, dar destul de fragil, deoarece în pofida faptului că Republica Moldova înregistra unele succese ce țin de îmbunătățirea climatului de afaceri, intrările de capital în Moldova erau mici. Această evoluție este explicată în mare măsură de modelul de creștere economică pe care îl urmează Moldova, un model bazat pe consum. Cu un nivel atât de mic de investire nu se poate aștepta o creștere economică. Situația se schimbă începând cu anul 2005, în care, drept urmare a reformelor adaptate, climatul investițional din Republica Moldova devina mai atractiv pentru investitorii străini, însă nu pentru mult timp, cauza fiind aceleași reforme întreprinse, însă din perspectiva restricțiilor - au fost ridicate cotele impozitelor, au fost restricționate unele importuri, s-au elaborat condiții practic imposibile pentru investitorii străini să activeze în țară. Prin urmare, și indicatorul de globalizare economică înregistrează evoluții neuniforme, însă în cea mai mare parte, descrescătoare.

Globalizarea socială : care indică, în primul rând, schimbul de informații și de comunicare, într-o eră a tehnologiilor avansate, când poți cumpăra orice dorești din orice loc nu te-ai afla, doar accesând un cont electronic. Componenta culturală a acestui indicator cuprinde gradul de educație a țării, apartenența religioasă, dar și preferințele politice. Tendințele generale pentru perioada respectivă la nivel național sunt următoarele : 1) preferințele culturale sunt practic neschimbătoare, adică asistăm la o evoluție culturală stabilă a poporului moldovean; 2) sporește transferul de date personale, ca urmare a intensificării relațiilor de cooperare cu alte state, a migrației populației peste hotare, a dezvoltării turismului internațional, etc. Însă cel mai mult s-au majorat transferurile de informații. Ca exemplu, din punctul de vedere al unui simplu utilizator al rețelei Internet, pot afirma cu precizie că în Republica Moldova beneficiem de o conexiune calitativă la rețea, iar locurile de acces public sunt numeroase și disponibile gratuit sau la un preț rezonabil, spre deosebire de Europa, unde raportul calitate – preț în acest domeniu lasă de dorit. Acestea fiind spuse, rezultă că resurse sunt destule, personal care să le gestioneze și utilizeze la fel, motiv pentru care acest indicator, transferul de informație, are ritmuri de creștere atât de rapide, asigurând în mare parte și majorarea indicelui de globalizare.

Globalizarea politică: cu toate că autorul studiului original susține că această componentă are cea mai mică influență asupra indicelui de globalizare, oricum se cuvine de menționat faptul că evoluția lui este una dintre cele mai spectaculoase, datorită îmbunătățirii climatului internațional și a politicii de cooperare cu alte state, care a dus la încheierea de numeroase tratate (bi- și multilaterale), includerea țării în diferite organizații internaționale ș.a,

Prin urmare, în cazul Republicii Moldova, transferul de informație, drept componentă a laturii sociale, alături de evoluția economică, favorizează în cea mai mare măsură sporirea indicelui de globalizare. Evoluțiile trendurilor creșterii economice și indicelui de globalizare diferă în mod nesemnificativ, ambele urmând un curs stabil, în ușoară creștere. Însă din perspectiva ultimelor evenimente de pe arena internațională, adică de criza economică mondială, cu diminuarea fluxurilor de capital între țări, creșterea economică în Republica Moldova încetinește și ea, necătfînd la prognozele optimiste ale Fondului Monetar Internațional și altor organizații. Cauzele sunt simple și bine – cunoscute de majoritatea populației țării : 1) dependența de resursele (financiare și energetice) ale altor țări și 2) instabilitatea politică, care durează de 4 ani deja. Atît prima, cît și a doua cauză sunt componente ale procesului de globalizare, din perspectiva analizei prezentate anterior, și pînă nu vor fi soluționate ori, cel puțin, conciliate, creșterea economică a țării va fi una reală și durabilă.

Bibliografie:

1. Dreher Axel, *Does Globalization Affect Growth? Empirical Evidence from a new Index*, University of Mannheim, Germany, 2006
2. <http://www.globalization-index.org>
3. statistica.md